

Робота з даними на уроках математики в початковій школі

Наталія Листопад,
науковий співробітник
відділу початкової освіти
ім. О.Я. Савченко
Інституту педагогіки НАПН України

Змістова лінія «Робота з даними» передбачає ознайомлення учнів на практичному рівні з найпростішими способами виділення і впорядкування даних за певною ознакою.

На завершення навчання у початковій школі здобувач має досягти таких результатів: читає нескладні таблиці, лінійні діаграми; добудовує лінійні діаграми; порівнює й узагальнює дані, вміщені у таблицях, на діаграмах; обирає дані, необхідні і достатні для розв'язання проблемної ситуації; користується даними під час розв'язування практично зорієнтованих задач

Робота з таблицями

- 1 клас

- 2 клас

2. Заповни кожну таблицю. Назви доданки та їхню суму.

$\rightarrow +$	1	3	5	2
1	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

$\rightarrow +$	1
4	<input type="text"/>
7	<input type="text"/>
8	<input type="text"/>

3. Заповни таблицю.

Зменшуване	3	7	10	4	5
Від'ємник	1	1	1	1	1
Різниця	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

3. Заповни таблицю.

Сума	Значення виразу	Добуток	Перший множник	Другий множник
$4 + 4$	8	$4 \cdot 2$	4	2
$7 + 7 + 7 + 7$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$5 + 5 + 5$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$11 + 11$	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Обчислювальні таблиці

3 клас

5. Заповни таблицю.

	Маса вмісту банки	Маса порожньої банки	Маса вмісту й банки разом
	240 г	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	330 г
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	180 г	730 г
	730 г	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	950 г
	480 г	170 г	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	250 г	980 г
	180 г	70 г	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

Обчислювальні таблиці

591. Розглянь календар зимових місяців. Дай відповіді на запитання, скориставшись календарем.

2020 рік

Грудень

	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
49		1	2	3	4	5	6
50	7	8	9	10	11	12	13
51	14	15	16	17	18	19	20
52	21	22	23	24	25	26	27
53	28	29	30	31			

2021 рік

Січень

	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
01					1	2	3
01	4	5	6	7	8	9	10
02	11	12	13	14	15	16	17
03	18	19	20	21	22	23	24
04	25	26	27	28	29	30	31

Лютий

	Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
06	1	2	3	4	5	6	7
06	8	9	10	11	12	13	14
07	15	16	17	18	19	20	21
08	22	23	24	25	26	27	28

- 1) У який день тижня розпочалася зима?
- 2) День зимового сонцестояння припадає на 21 грудня. Який це день тижня?
- 3) У який день тижня настане Новий рік?
- 4) Група лижників прибула на гірськолижну базу 30 грудня і вибула 3 січня. Скільки днів лижники перебували на базі?
- 5) Зимові канікули у школярів розпочнуться 28 грудня і триватимуть до 10 січня. Скільки днів триватимуть зимові канікули?

*Інформаційні
таблиці*

3. Розглянь таблицю. Відгадай кличку кожного коня за його даними. Запиши її.

Ім'я (кличка) коня	Масть коня	Вік коня	Наїзник
Буян	ворона	6 років	Віктор
Соната	сіра	7 років	Денис
Жасмін	гніда	8 років	Максим
Вулкан	ворона	6 років	Поліна
Комета	гніда	6 років	Аліса

1. Мій наїзник Поліна. Мене звати
2. Мій колір сірий. Мене звати
3. Мені 6 років і наїзник у мене Аліса. Мене звати
4. У мене гніда масть і мені 8 років. Мене звати
5. Мені 6 років. Я — вороної масті й мій наїзник — хлопець. Мене звати

Інформаційні таблиці

419. 1) Прочитай задачі. Розглянь їх короткі записи.

- Дві бригади розфасували 3 т яблук. Перша бригада працювала 5 год, а друга — на 2 год більше. Скільки кілограмів яблук розфасувала кожна бригада окремо?

Бригада	Продуктивність праці	Час роботи	Загальна маса яблук
I	Однакова	5 год	? } 3 т
II		?, на 2 год більший	

- Лижники пройшли відстань між туристичними базами, що дорівнює 84 км. До привалу вони йшли 4 год, а після привалу — на 1 год менше. Яку відстань вони пройшли до привалу і яку — після привалу?

Етапи руху	Швидкість	Час	Відстань
До привалу	Однакова	4 год	? } 84 км
Після привалу		?, на 1 год менший	

2) Розв'яжи задачі. Порівняй їх розв'язання.

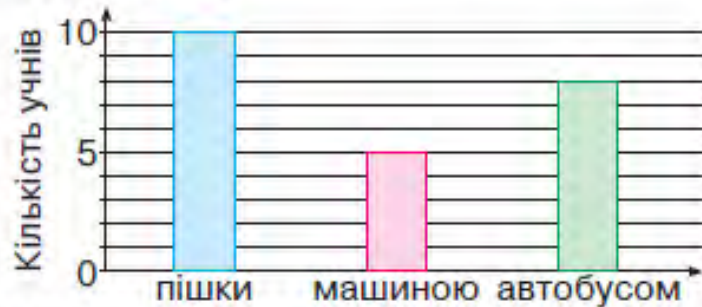

Таблиці для розв'язування задач

Робота з діаграмами

348. Розглянь діаграму, на якій показано, як учні 3 класу дістаються до школи. Дай відповіді на запитання.

- 1) Скільки учнів ідуть до школи пішки?
- 2) Скільки учнів їдуть машиною?
- 3) Скільки учнів їдуть шкільним автобусом?
- 4) Скільки всього учнів у класі?

349. Проведіть опитування серед однокласників і з'ясуйте, як вони добираються до школи.

Побудуйте за допомогою цеглинок леґо діаграму. Нехай кожний візьме цеглинку, що відповідає вказаному транспорту. Складіть цеглинки однакового кольору в один стовпчик. Порівняйте стовпчики і зробіть висновки.

машиною

пішки

автобусом

велосипедом

електропотягом

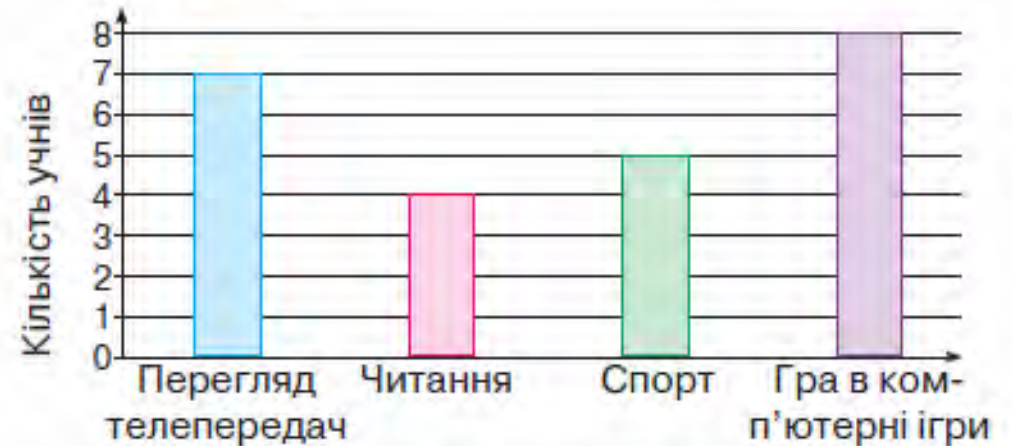
іншим видом транспорту

358. Склади задачу за таблицею. Розв'яжи задачу зручним для тебе способом.

Ділянка	Кущів помідорів в одному ряду	Кількість рядів	Усього посадили
I	5	8	?
II	5	6	

359. Розглянь діаграму, на якій показано, чим займаються учні 3 класу на дозвіллі. Дай відповіді на запитання.

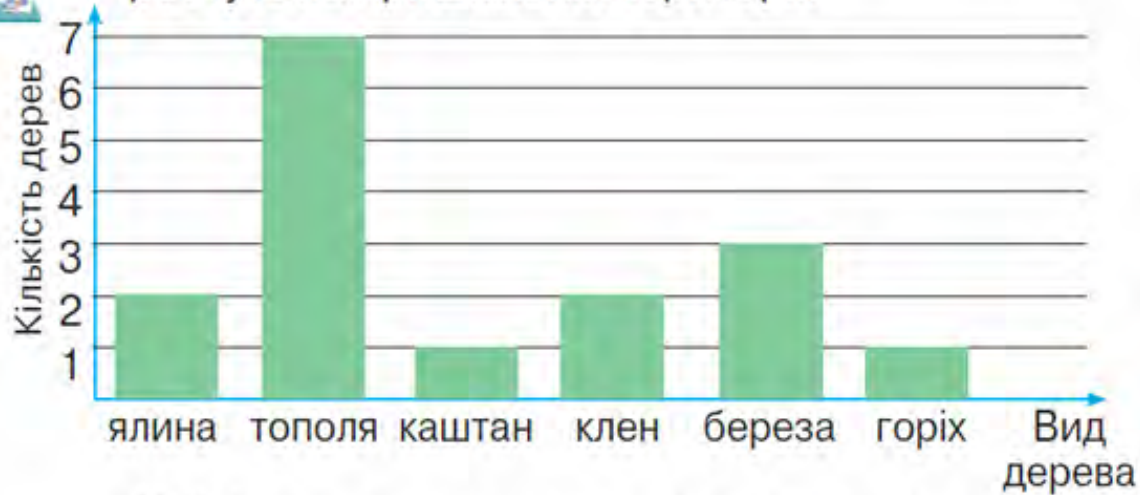
- 1) Чим займається більшість учнів на дозвіллі?
- 2) Скільки учнів читають?
- 3) Чи правда, що учнів, які люблять дивитися телевізор більше, ніж учнів, які займаються спортом?
- 4) Скільки всього учнів у класі?

360. Проведіть опитування серед однокласників і з'ясуйте, як вони проводять дозвілля.

Робота з діаграмами

724. Розглянь діаграму кількості дерев по видах, що ростуть на пришкольній території.

- 1) Скільки всього дерев росте на пришкольній території?
 - 2) Яких дерев росте найбільше?
 - 3) Яких дерев є однакова кількість?
 - 4) Яких дерев є більше, ніж кленів?
- З'ясуйте, які дерева і в якій кількості ростуть на вашій пришкольній території. Побудуйте діаграму.

506. Розглянь діаграму глибини проникнення коренів рослин у ґрунт. Дай відповіді на запитання.

У яких рослин корені проникають глибше, ніж у кукурудзи?

На скільки сантиметрів більше проникають у ґрунт корені жита, ніж корені гороху?

У скільки разів глибше проникають у ґрунт корені пшениці, ніж корені цибулі?

507. Виконайте проєкт. З довідників та енциклопедій дізнайтеся про глибину проникнення в ґрунт коренів дерев. Побудуйте діаграму колективно.